tijdelijke doorlaatposten in te stellen, dan geeft hij hiervan zo spoedig mogelijk bericht aan de Minister van Justitie en, voor zover nodig, aan de bevoegde Directeur der rijksbelastingen.

samengevoegde doorlaatposten

Voor de samenvoeging van grenscontrole op grond van de desbetreffende overeenkomst met Duitsland: zie bijlage B 1 bij deze circulaire.

Hoofdstuk V. Verplichtingen waaraan personen bij grensoverschrijding zijn onderworpen

In de artt. 22-32 Vb zijn de verplichtingen neergelegd waaraan personen bij grensoverschrijding zijn onderworpen. Zij strekken tot uitvoering van art. 3, eerste lid, onder b, Vw. Het niet voldoen aan deze verplichtingen is strafbaar gesteld bij artikel 44, eerste lid, Vw.

het zich begeven langs een doorlaatpost

De in art. 22, eerste lid, Vb neergelegde verplichting om zich bij het Nederland in- en uitreizen langs een - voor het verkeer geopende - doorlaatpost te begeven geldt alleen voor vreemdelingen. Nederlanders zijn derhalve niet aan deze verplichting onderworpen.

Vreemdelingen zijn eveneens verplicht zich aan de doorlaatpost te vervoegen bij een ambtenaar, belast met de grensbewaking. Aan deze verplichting kan geacht worden te zijn voldaan wanneer, in tijden van grote drukte, de ambtenaar, zonder controle te hebben uitgeoefend, aan de vreemdeling een teken geeft om zijn weg te vervolgen. De verplichting tot het zich vervoegen bij een grensbewakingsambtenaar is mede opgenomen teneinde vreemdelingen die, verborgen in een auto of schip, tersluiks langs een doorlaatpost trachten te gaan strafbaar te stellen. Bovendien rust op de bestuurders van voertuigen en op de gezagvoerders van schepen de verplichting om eigener beweging aan de grensbewakingsambtenaar mededeling te doen van de aanwezigheid in hun voertuig of schip van vreemdelingen, ten aanzien van wie zij weten of redelijkerwijs kunnen vermoeden dat deze zich aan de grenscontrole trachten te onttrekken (zie art. 26, eerste lid, aanhef en onder c, alsmede art. 27 Vb).

het aannemelijk maken van het Nederlanderschap

Voor Nederlanders die langs een doorlaatpost Nederland in- of uitreizen geldt geen verplichting om zich bij een ambtenaar, belast met de grensbewaking, te vervoegen. Wel moeten zij, indien zulks gevorderd wordt, aan de grensbewakingsambtenaar de in hun bezit zijnde reis- en identiteitspapieren vertonen en overhandigen en, zo daaruit hun Nederlanderschap niet voldoende blijkt, op andere wijze aannemelijk maken dat zij Nederlander zijn (art. 25, Vb). Bij het ontbreken van papieren waaruit de identiteit zowel als het bezit van het Nederlanderschap voldoende blijkt, kan het Nederlanderschap ondermeer aannemelijk worden gemaakt door het gebruik van de Nederlandse taal, door verklaringen van betrouwbare derden of door - telefonisch - ingewonnen inlichtingen bij het bevolkingsregister van de gemeente waar de betrokkene zijn woonplaats heeft. Aan personen die Nederland wensen binnen te komen en die beweren Nederlander te zijn zonder dat hun Nederlanderschap op enigerlei wijze aannemelijk is te maken, dient de toegang tot Nederland te worden geweigerd. In twijfelgevallen ware op de wijze, voorgeschreven in bijlage H, onder 1, van deze circulaire contact op te nemen met de hoofdafdeling Vreemdelingenzaken en Grensbewaking van het ministerie van Justitie.

vreemdelingen die buiten een doorlaatpost om mogen in- of uitreizen

Van de verplichting, zich te begeven langs een doorlaatpost, zijn vrijgesteld vreemdelingen, behorende tot een der in art. 4 VV genoemde categorieën. Daarnaast kan de Minister van Justitie krachtens art. 22, tweede lid, aanhef en onder b, Vb in incidentele gevallen ten behoeve van vreemdelingen ontheffing van genoemde verplichting verlenen. In dit verband valt bijvoorbeeld te denken aan grensoverschrijding in verband met militaire oefeningen, sportgebeurtenissen e.d. Opgemerkt zij nog dat het ingevolge art. 44, derde lid, Vb aan zeelieden die voldoen aan de voorwaarden om in Nederland te mogen passagieren eveneens is toegestaan om buiten een doorlaatpost om hun schip te verlaten en daarop terug te keren.

verplichtingen tot het vertonen van reispapieren en het verstrekken van gegevens

De in art. 23 Vb omschreven verplichtingen zijn aan vreemdelingen opgelegd, teneinde de taak van de controlerende ambtenaren om vast te stellen of de vreemdeling voldoet aan de voorwaarden voor het hebben van toegang tot Nederland, alsmede de uitoefening van repressief vreemdelingentoezicht op vreemdelingen

die Nederland willen verlaten, te vergemakkelijken. Ten aanzien van de vraag, in welke gevallen de ambtenaren, belast met de grensbewaking, inzage van reispapieren dienen te vorderen, dan wel inlichtingen omtrent middelen van bestaan dienen te vragen, zij verwezen naar hetgeen daaromtrent in Hoofdstuk III van dit deel der circulaire is voorgeschreven.
Reispapieren dienen desgevraagd niet alleen te worden vertoond, doch ook aan de controlerende ambtenaar te worden overhandigd, zulks mede teneinde deze in staat te stellen daarin de voorgeschreven aantekeningen te stellen.
De verplichting tot het verstrekken van inlichtingen omtrent het doel en de duur van het voorgenomen verblijf in Nederland is aan vreemdelingen opgelegd, omdat deze gegevens voor de controlerende ambtenaar van belang kunnen zijn niet alleen voor de beoordeling van de genoegzaamheid van de bestaansmiddelen maar ook teneinde vast te stellen of de vreemdeling over het voor het hebben van toegang tot Nederland vereiste document voor grensoverschrijding beschikt.

het in acht nemen van aanwijzingen van grensbewakingsambtenaren

Art. 24 Vb bevat de verplichting voor een ieder, dus zowel voor de Nederlander als voor de vreemdeling, om op of nabij plaatsen waar een doorlaatpost is gevestigd, de aanwijzingen in acht te nemen welke de grensbewakingsambtenaren in het belang van de uitoefening van hun taak geven. De onderwerpelijke bepaling strekt tot het bevorderen van een ordelijke gang van zaken aan de doorlaatposten en in de directe omgeving daarvan, alsmede tot het vergemakkelijken van de taak van de controlerende ambtenaren. De te geven aanwijzingen kunnen met name inhouden dat personen, die Nederland in- of uitreizen, zich langs een bepaald loket moeten begeven of zich op een bepaalde rijbaan moeten opstellen. Aanwijzingen kunnen echter ook gegeven worden aan personen die Nederland niet in- of uitreizen, doch die zich op zodanige wijze op of nabij een doorlaatpost bevinden, dat hun aanwezigheid een belemmering vormt voor een goede en vlotte gang van zaken bij de uitoefening van de grenscontrole (bijvoorbeeld personen die aan de grens iemand afhalen of die een in- of uitreizend persoon willen interviewen).

- De -

verplichtingen voor bestuurders van voertuigen

De verplichtingen neergelegd in art. 26, eerste lid, Vb vergemakkelijken de taak van de grensbewakingsambtenaren om de vereiste controle ten aanzien van de inzittenden van voertuigen uit te oefenen (voor het begrip voertuig: zie art. 1 Vb). Deze verplichtingen gelden niet alleen bij het in- of uitreizen langs een doorlaatpost, doch ook elders in het grensgebied. Het spreekt vanzelf dat de ambtenaren, belast met de grensbewaking, vorderingen als bedoeld onder a en b van de onderwerpelijke bepaling slechts mogen doen voor zover dit nodig is voor de uitoefening van hun grensbewakingstaak, d.w.z. - krachtens de in art. 19, eerste lid, Vb gegeven omschrijving - bij het uitoefenen van controle met het oog op het in- of uitreizen van personen. De medewerking welke de bestuurder van een voertuig ingevolge het bepaalde in art. 26, eerste lid, aanhef en onder b, Vb verplicht is te verlenen, kan onder meer bestaan uit het openen van de kofferruimte, zulks teneinde te controleren of zich aldaar eventueel vreemdelingen verborgen hebben die aldus trachten zich op illegale wijze de toegang tot Nederland te verschaffen. Worden zodanige personen in kofferruimte of laadruimte aangetroffen, dan zal de bestuurder van het voertuig, die niet eigener beweging van de aanwezigheid van de betrokken vreemdelingen aan de controlerende ambtenaar heeft kennis gegeven, in de regel strafbaar zijn wegens overtreding van art. 26, eerste lid, aanhef en onder c, Vb.

verplichtingen voor gezagvoerders van schepen

In art. 26, tweede lid, Vb is een verplichting neergelegd voor gezagvoerders van schepen tot het verlenen van de nodige medewerking aan de ambtenaren, belast met de grensbewaking. Deze verplichting geldt zowel voor gezagvoerders van zeeschepen als voor gezagvoerders van binnenschepen en andere vaartuigen (voor de begrippen "schip" en "zeeschip": zie art. 1 Vb). De onderwerpelijke bepaling is nader uitgewerkt in art. 5 VV (vgl. onder meer art. 5 van het Vaarreglement). Ambtenaren der invoerrechten en accijnzen die naast de grensbewaking tevens de douanetaak uitoefenen, zijn ingevolge de artikelen 58 en 59 van de "Beschikking douane en accijnzen algemeen" van de Minister van Financiën (Stcrt. 1971, 199) uit hoofde van hun douanetaak bevoegd door het geven van het in die artikelen omschreven teken, een overeenkomstige vordering te doen als bedoeld in art. 26, tweede lid, Vb, juncto art. 5, eerste lid, VV.

Krachtens art. 27 Vb zijn ook gezagvoerders van andere schepen dan zeeschepen (bijvoorbeeld rijnschippers) verplicht eigener beweging aan een ambtenaar, belast met de grensbewaking, opgave te doen van het zich aan boord van hun schip bevinden van personen, van wie zij weten of redelijkerwijs kunnen vermoeden dat deze niet voldoen aan de voor hen bij grensoverschrijding geldende verplichtingen.

verplichtingen speciaal geldende voor gezagvoerders van zeeschepen

Op verplichtingen, speciaal geldende voor gezagvoerders van zeeschepen hebben betrekking de artt. 28-32 Vb juncto 6-9 VV (zie ook art. 44 Vb).

Art. 6 VV geeft - ter uitvoering van art. 28, aanhef en onder a, Vb - nadere voorschriften omtrent de verplichting van de gezagvoerder tot onverwijlde inlevering van een bemanningslijst in tweevoud, bij een met de grensbewaking belaste ambtenaar. De verplichting geldt voor gezagvoerders van zeeschepen die Nederland binnenvaren. Hieronder zijn niet begrepen zeeschepen die uitsluitend door de Nederlandse territoriale wateren varen (zie art. 31 Vb). Ook is de regeling niet van toepassing met betrekking tot schepen die, rechtstreeks uit het buitenland komende, via de Wester-Schelde en Schelde naar België en terug varen. Betreft het daarentegen zeeschepen, zoals coasters, jachten e.d., die de Nederlandse binnenwateren gaan bevaren, dan is - ook al transiteren zij slechts door Nederlands gebied - de onderwerpelijke regeling wel toepasselijk.

Bij art. 6, eerste lid, juncto bijlage 2, VV is het model van de in te leveren bemanningslijst vastgesteld. De lijsten zijn - desgewenst - verkrijgbaar bij de Staatsdrukkerij en -uitgeverij. Zij behoren te worden ingevuld op de in art. 6, tweede lid, VV voorgeschreven wijze. Vindt de controle plaats aan boord van het schip dan dient de lijst onverwijld aan de controlerende ambtenaar te worden afgegeven (art. 6, derde lid, VV). In de overige gevallen geschiedt de inlevering bij het hoofd van de daartoe bij het vierde lid van art. 6 VV aangewezen doorlaatpost en wel zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen 12 uur na aankomst van het schip. Onder "hoofd van de doorlaatpost" dient in dit verband te worden verstaan de ambtenaar, die op het tijdstip van de inlevering der lijst met de leiding van de doorlaatpost is belast of degene die namens hem optreedt.

Eén exemplaar van de - in tweevoud ingeleverde- bemanningslijst wordt door het hoofd van de doorlaatpost ingehouden en blijft, gedurende de tijd dat het schip zich in Nederland bevindt, onder diens berusting. Het andere exemplaar wordt door het hoofd van de doorlaatpost gedagtekend en door afstempeling gewaarmerkt, waarna het wederom aan de gezagvoerder ter hand wordt gesteld. Op dit laatste exemplaar, hetwelk ingevolge art. 29, aanhef en onder a, Vb tot aan het tijdstip waarop het schip weer uit Nederland vertrekt onder de berusting van de gezagvoerder moet blijven, wordt door het bevoegde hoofd van de doorlaatpost of door het bevoegde hoofd van plaatselijke politie een gedagtekende en gewaarmerkte aantekening gesteld van elke aan- of afmonstering en van elke andere terzake dienende kennisgeving, welke de gezagvoerder ingevolge art. 29, aanhef en onder b en c, Vb, juncto art. 8 VV aan hem heeft gedaan. In dit verband verdient de aandacht dat de in art. 29, aanhef en onder c, Vb omschreven verplichting van de gezagvoerder tot tijdige kennisgeving van het voornemen tot afmonstering mede geldt in geval van zijn "overmonstering". Deze komt immers tot stand door afmonstering van een zeeman van een bepaald schip en diens onmiddellijk daarop volgende aanmonstering op een ander schip. Ingevolge art. 30 Vb juncto art. 9 VV moet de gezagvoerder van het voorgenomen vertrek van zijn schip uit Nederland kennis geven aan het hoofd van de daartoe in art. 9, eerste lid, VV aangewezen doorlaatpost en wel vóór het tijdstip bepaald in het tweede lid van dat artikel.
De verplichting geldt bij voorgenomen vertrek van het schip uit Nederland en derhalve niet, indien het betreft een schip dat, zonder de Nederlandse territoriale wateren te verlaten, overzee van een Nederlandse haven naar een andere Nederlandse haven vaart. Indien uitreiscontrole wordt uitgeoefend overtuigt de controlerende ambtenaar, belast met de grensbewaking, zich er zoveel mogelijk van, of alle vreemdelingen die zich volgens de gegevens, vermeld op de onder de gezagvoerder berustende lijst, aan boord van het schip moeten bevinden, inderdaad op het schip aanwezig zijn. Blijken een of meer vreemdeling zich niet aan boord te bevinden dan wordt, ondermeer door een verhoor van de gezagvoerder, een onderzoek ingesteld naar de reden van deze

afwezigheid en naar de vermoedelijke verblijfplaats van deze vreemdeling of vreemdelingen. Het resultaat van dat onderzoek wordt neergelegd in een rapport waarvan zo spoedig mogelijk een exemplaar wordt toegezonden aan de hoofdafdeling Vreemdelingenzaken en Grensbewaking van het ministerie van Justitie alsmede aan het hoofd van plaatselijke politie der gemeente waar de vreemdeling zich vermoedelijk bevindt.
Overigens wordt de zich bij uitreis aan boord van het schip bevindende lijst bij het vertrek van het schip door het hoofd van de doorlaatpost ingehouden. Betreft het hier een andere doorlaatpost dan die waar bij de binnenkomst van het schip een bemanningslijst werd ingeleverd, dan wordt het bij het vertrek van het schip ingehouden exemplaar toegezonden aan het hoofd van de doorlaatpost van binnenkomst, teneinde deze ervan op de hoogte te stellen dat het schip Nederland heeft verlaten.
Ingevolge art. 28, aanhef en onder b, Vb dient de gezagvoerder van een zeeschip bij aankomst in Nederland aan het desbetreffende hoofd van de doorlaatpost tevens een schriftelijke opgave te verstrekken omtrent alle zich aan boord van zijn schip bevindende personen (zowel Nederlanders als vreemdelingen) die niet tot de bemanning behoren. Beslissend is hier het tijdstip van binnenkomst in Nederland. De opgave dient derhalve ook de vereiste gegevens te bevatten omtrent personen die zich in het tijdvak liggende tussen het binnenvaren van het schip en het verstrekken van de opgave eventueel reeds van boord begeven hebben. Voor het doen van de hier bedoelde opgave is geen model voorgeschreven. Wel bepaalt art. 7 VV, welke gegevens verstrekt dienen te worden. De opgave betreft alle personen die niet op de monsterrol voorkomen, dus niet alleen passagiers doch bijvoorbeeld ook zgn. werkende passagiers, opstappers en verstekelingen. Bedoelde opgave wordt ingevolge art. 7, tweede lid, VV tegelijk met de inlevering van de bemanningslijst gedaan, met uitzondering van een opgave omtrent verstekelingen, welke steeds onverwijld moet geschieden. Ten aanzien van het doen invullen der te verstrekken gegevens kan de nodige soepelheid betracht worden. Zo zal geacht kunnen worden voldaan te zijn aan een vermelding van het geslacht, indien dit uit andere gegevens, bijvoorbeeld uit de voornamen van de betrokkene voldoende duidelijk blijkt.

-De-

wijze waarop controle t.a.v. opvarenden van schepen moet worden uitgeoefend

De regeling, neergelegd in de artt. 26, tweede lid en 28-30 Vb, juncto de artt. 5-9 VV, dienen op soepele wijze te worden toegepast en uitgevoerd; hierbij dient zoveel mogelijk rekening te worden gehouden met de belangen van de Nederlandse scheepvaart. De bemanningslijst, en de opgave omtrent de overige opvarenden, dienen, voor zover daarvoor voldoende tijd en personeel aanwezig is, zoveel mogelijk reeds aan boord van het schip in ontvangst te worden genomen. Naast voordelen voor de scheepvaart geeft dit de mogelijkheid tot een betere uitoefening van de grensbewakingstaak. Van de uitvoering van deze regelingen kan in de praktijk alleen dan een gunstig resultaat worden verwacht, indien er een goede samenwerking bestaat tussen politie- en grensbewakingsorganen enerzijds en de rederijen en scheepvaartmaatschappijen anderzijds. Aan de ambtenaren, belast met de grensbewaking en met het vreemdelingentoezicht wordt verzocht daartoe het hunne bij te dragen.

het verlenen van ontheffingen

Ingevolge art. 32, tweede lid, Vb kan de Minister van Justitie ten behoeve van gezagvoerders van zeeschepen die regelmatig Nederlandse havens aandoen ontheffing verlenen van verplichtingen, genoemd in de artt. 28-30 Vb. De Minister van Justitie kan daarbij voorwaarden stellen. Verzoeken om ontheffing kunnen bij de Minister van Justitie worden ingediend door de belanghebbende rederijen of scheepvaartagenten. Ook kan een desbetreffend voorstel gedaan worden door de Commandant der Koninklijke Marechaussee, door de Minister van Financiën, dan wel door het hoofd van plaatselijke politie te Rotterdam indien het een schip betreft dat regelmatig de Rotterdamse havens aandoet. Ontheffingen welke zijn verleend krachtens art. 4 van de bijlage 2/1955 bij het Bewakingsvoorschrift 1946 en welke nog van kracht waren op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet, worden geacht verleend te zijn krachtens art. 32, tweede lid, Vb (zie art. 49 VV).

Nederlandse vissersschepen

In dit verband verdient de aandacht dat krachtens genoemde overgangsbepaling gezagvoerders van Nederlandse vissersschepen zijn ontheven van de verplichtingen, genoemd in de artt. 28-30 Vb, indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- 1e -

1e van het vertrek van het schip naar het buitenland moet tijdig vóór dit vertrek kennis worden gegeven aan het hoofd van de doorlaatpost ter plaatse indien:
a. het voornemen bestaat een buitenlandse haven aan te doen;
b. zich personen aan boord bevinden die niet de Nederlandse nationaliteit bezitten, of
c. zich personen aan boord bevinden die niet tot de bemanning van het schip behoren.

2e bij binnenkomst in Nederland moet zo spoedig mogelijk aan het hoofd van de doorlaatpost ter plaatse waar het schip aanlegt een kennisgeving worden gedaan indien:
a. het schip een buitenlandse haven heeft aangedaan zonder dat daarvan bij vertrek uit Nederland kennis was gegeven overeenkomstig het vermelde onder 1e;
b. zich personen aan boord bevinden die niet de Nederlandse nationaliteit bezitten, of
c. zich personen aan boord bevinden die niet tot de bemanning van het schip behoren.

3e het doen van de kennisgeving, als bedoeld onder 1e en 2e behoort te geschieden met inachtneming van de aanwijzingen, gegeven door het hoofd van de desbetreffende doorlaatpost.

Hoofdstuk VI. Personencontrole in de kanaalzone Gent-Terneuzen

Voor de personencontrole ten aanzien van opvarenden van zeeschepen die de kanaalzone Gent-Terneuzen bevaren is in Beneluxverband de volgende regeling getroffen:

a. Het havengebied Gent-Terneuzen, met inbegrip van het kanaal, wordt beschouwd als buitengrens van het Beneluxgebied.
Voor de opvarenden van zeeschepen, welke dit havengebied aandoen, is overeenkomstig onderstaande bepalingen een Benelux-personencontrole in de zin van de Overeenkomst van 11 april 1960 inzake de verlegging van de personencontrole naar de buitengrenzen van het Benelux-gebied (Trb. 1960, 40) ingesteld.

b. Ten aanzien van schepen, die rechtstreeks uit open zee naar Belgisch gebied varen en ten aanzien van schepen, die rechtstreeks uit Belgisch gebied naar open zee varen, geschiedt

- de -